

הבדל קטן

APPENDICE

7 ANNI di GUERRA

FOTOSTORIA
del secondo conflitto mondiale
rieto dalle due parti in lotta
Numero 45 Bis — 5.3.1958

L'INFERNO IN TERRASANTA

אני כמעט מתבייש לחזור על הכניחה הנושנה, אודות העסקנית שנאמה באסיפה למען שהיזכויות הנשים. "ובכלל" קראה בהתלהבות, ההבדל בין הגבר והאשה הוא קטן מאד!

לפתע הופרעה עליידי קריאתי ביניים נלהבת של צעירה יפה בקהל: "יחי ההבדל הקטן!"

אי אפשר היה שלא להיזכר בבדיחה זו, למקרא דבריו של דויד בן-גוריון, על גיוס הנשים, לפני כמה שבועות. "אין שום סיבה, לא מעשית ולא פרינציפיונית, למצב בו יהיו בנות שונות מבנים, מבחינת השרות בצה"ל. השוני היחיד צריך להיות בכך שאין לשלוח בנות ליחידות לוחמות."

כאמור: יחי השוני הקטן.
★ ★ ★

בעית שרות הבנות מטרידה מזה שנים, כל מי שעוקב מקרוב ובאהבה אחרי הגעשה בצה"ל. לאחרונה קרו שני דברים שהחזירו את הבעיה למרכז ההתענינות של קהל גדול יותר.

האירוע הראשון היה ספרה של יעל דיין, שפורסם בכמה ארצות. תהיה הדעה על עצם הספר כאשר תהיה: הוא הכריח את הקורא להתמודד מחדש עם התופעה של קיום צבא נשים בישראל. ואם כי יעל דיין היא הרבה יותר מדי ערמומית, מכדי להביע בגלוי ובפה מלא את דעתה על מוסד מקודש זה, הרי יחסה השלילי מבצבץ בין השורות. כמעט באותו זמן בא חברת הכנסת ישראל רוקח ויום ככנסת הצעה להגבלת השרות. כמו בת הרמטכ"ל-לשעבר, נזר גם ראש העיר לשעבר לא להרחיק לכת. הוא רק ביקש לצמצם את תקופת השרות לבנות משנתיים לשנה וחצי.

אולם מי שרוצה לגשת ברצינות לבעיה, חייב לשאול את עצמו את השאלה היסודית: האם בכלל יש צורך בשרות של בנות? אם כן, האם חייב שרות זה להינתן דווקא כחובה? ואם כן, האם חובה זו צריכה להימשך שנתיים?

★ ★ ★

שה להפריד בנושא כזה בין השיקול המופשט לבין הזכרונות האישיים. בחשבי על הבנות בצה"ל, עולות לנגד עיני הבנות שהיתה לי הזכות לשרת לצדן — הבנות של חי"ש תל-אביב וגדודי גבעתי.

איני יכול לתאר לעצמי את ההיסטוריה של שועלי שמשון ללא שתי המירות, שרבעו עמנו בבטיסים הקרביים וסבלו מהתקפות אחיר כמונו. איני יכול לזכור, ללא רגשי-חם, את הבנות שהגישו לנו תה וסימפאטיה עת חזרנו, שבורים ומדוכאים, מן השחיטה של לטרון. או את החובשת שלוחתה אותנו לחוגי-קאת. או את האחיות שהחזיקו את ידינו בתדר הבנות הן חלק יפה וחיובי מן הנוף של צה"ל. אם "מוסר" פירושו התחשבות בזולת, ריסון החיה שבאדם ויחסים הגונים בין אדם לרעהו, הרי הן מוספות למוסר.

הבת טובה לצבא, והצבא טוב לבת. טוב הצעירה, על סף חייה, להיחלץ מתחת לסינור אמאי, לצאת מן החוג הקטן והמוגבל בו חיה משפחתה, להיזרק לתוך המערבל הגדול. אופי קה מתרחב, רבגוניות הארץ ותושביה חודרת להכרתה, היא משתפת ביצירת סגנון הדר. הדתיים טוענים כי זהו סגנון בלתי-מוסרי, וכי מסגרת חיים משותפת לא לפי צעירים וצעירות, יוצרת בהכרח דפוסי חיים חופשיים. מבחינתם הם צודקים. אך מושגי-המוסר מתפתחים ומשתנים. דבר שהוא בגדר תועבה ושיקוף בעיני יהודי דתי מפשמישל, יכול להיות מוסרי ויפה בעיני בן ובת מפרדס-חנה.

לכן אין להכריח יהודי ארוק לשלוח את בתו, מן האחירה המוגנת של הבית הדתי הסגור, לתוך עולם שנראה לו כבייתה של רחב בריחה. אך מאידך, בודאי שאסור להניח לו לכפות את תפיסתו המוסרית המיושנת על ההוי המתפתח של האומה החדשה.

בהווי זה שמור מקום טבעי לחיילת. שזופה וזקופה, גאה וידידותית, היא אחד הסמלים של הדר. ובתריסר תפקידים שונים, מקשר ועד לפואה, מפקידות ועד קיפול מצנחים, היא מפוגלת לתרום יותר מן החיילת-הזכר.

★ ★ ★

אם כן, מדוע קיימים ספקות כה רבים וכה עמוקים, לגבי גיוס הבנות?

למוסד זה קרה מה שקרה למוסדות רבים בארץ. הם נולדו במקרה, ללא תכנון מוקדם, כפרי של נסיבות ואידי-אלים זמניים. ומאחר שנולדו, הם ממשיכים להתקיים, ללא מחשבה וביקורת, כפרות הקדושות המטיללות ברחובות הודו, שאסור לפגוע בהן.

שרות הבנות בהגנה ובמחתרת הפורשת, נולד מפני שהיה

בנות צה"ל בשער פירסום אנטישמי איטלקי, מתחת לכותרת "גיהינום בארץ הקודש". אף שכותרת העורכים היתה זדונית, הרי תפיסתם

חיונית. היה תמיד מחסור באנשים. היו תפקידים שרק בנות יכלו למלאם ביעילות. כל אדם ששרת במחתרת, זוכר עד כמה היה נוח יותר להפיץ כרוזים ולהוביל נשק, בחברת צעירה המסלקת כל חשד. הפלמי"ח. שהיה תערובת של תנועת-נוער אמיתית וצבא בדרך, ביסס סגנון שלם על שיוון הבנות גם כלוחמות

קרביות, רומנטיקה זו נוספה למושגים של פלוגסק וסגירה מראשית המאה, שדגלו בשוויון-זכויות פשוטי בין המינים, בנוסח: הגבר סוחב 20 לבנים על הגב — או גם האשה זכאית לסחוב 20 לבנים על הגב.

כל זה יחד — תפיסות מאובנות, רומנטיקה (המשך בעמוד 4)